

Nr 357

Av herr Kollberg m. fl., om ersättning för uppbörd av allmän varuskatt.

Den allmänna varuskatt som infördes den 1 januari 1960 är ju till sin konstruktion en konsumtionsskatt som uttages, då de skattepliktiga varorna övergår till de slutliga konsumenterna. Det är uppenbart, att konsumenterna inte kan inbetala skatten direkt till skatteverket, utan det förutsättes att den skattskyldige näringsidkaren skall beräkna och av sina kunder i samband med överlåtelsen av varan uttaga och till statsverket inbetala belopp motsvarande skatten.

Näringsidkarens befattning med skatten kan i själva verket betraktas som likställd med fullgörande av en till honom delegerad förvaltningsuppgift. Att näringsidkaren i förhållande till staten intar ställning som skattskyldig är ett skattetekniskt arrangemang, enär han har till uppgift att indriva och i sista hand redovisa för skatt på hela sin omsättning av skattepliktiga varor.

Det synes oss oegentligt att skyldighet att uppbära och redovisa skatt — omfattande betydande merarbete och stora ekonomiska risker — skall åläggas en viss kategori medborgare utan att statsverket lämnar skälig ersättning härför.

Vid riksdagens behandling av denna fråga framhölls att man icke begär, att handeln skall reducera sina inkomster för att täcka kostnaderna för det merarbete som uppstår och att dessa kostnader i sista hand kommer att drabba varupriserna samt att detta skulle vara en enklare väg att kompensera merarbetet. Från handelns sida har häremot framhållits att kostnaderna på grund av arbetets natur bör bestridas av statsverket. För handeln är det även ett starkt önskemål att inte få nya kostnader som måste ta sig uttryck i höjda priser.

Konsumentintressena talar vidare för att ersättning från statsverket skall utgå och icke uttagas genom höjda priser. Det är nämligen angeläget att uttagande av varuskatt icke föranleder större höjning av priset på varor och tjänster än som direkt svarar mot skattebeloppen. Att näringsidkarnas merkostnader för sitt arbete inte sammanblandas med den av skatten föranledda prishöjningen har betydelse ej endast vid skattens införande utan även vid avvecklingen av densamma.

Den metod som härvid närmast erbjuder sig synes vara att den skattskyldige medgives rätt till ett mindre procentuellt avdrag på det skattebelopp han har att redovisa. Detta system har kommit till användning utomlands. I det betänkande som avgivits av 1952 års kommitté för indirekta

skatter upplyses bland annat att ett dylikt förfarande tillämpas i åtskilliga nordamerikanska delstater, där ersättning i allmänhet utgår genom ett avdrag på skattebeloppet med samma procentsats som själva skatteprocenten.

Denna metod förefaller vara i och för sig lämplig men bör modifieras då det gäller större skattebelopp och med hänsyn till eventuella ränteinkomster. Vidare synes ersättning, bland annat av tekniska skäl, icke böra medgivnas företag som har att redovisa endast obetydliga skattebelopp.

På grund av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta, att 46 § 1 och 2 mom. samt 49 § förordningen om allmän varuskatt skall erhålla följande lydelse:

46 §.

1 mom. Preliminär allmän varuskatt förfaller till betalning den 18 i månaden närmast efter utgången av den redovisningsperiod, som skatten avser.

Vid inbetalning av preliminär allmän varuskatt må skattskyldig tillgodogöra sig kostnadsersättning genom avdrag, beräknat enligt följande grunder. För skattepliktig omsättning överstigande 4 000 kronor utgör ersättningen dels ett grundbelopp av 15 kronor, dels ock ett rörligt belopp motsvarande 3 procent av skattebelopp å omsättning överstigande 4 000 kronor men ej 30 000 kronor, 0,5 procent av skattebelopp å omsättning överstigande 30 000 kronor men ej 150 000 kronor och 0,25 procent av skattebelopp å omsättning överstigande 150 000 kronor. Kostnadsersättning avrundas nedåt till helt kronor.

2 mom. Senast den dag preliminär allmän varuskatt förfaller till betalning skall densamma, efter avdrag av kostnadsersättning som i 1 mom. andra stycket sägs, inbetalas till statsverket genom insättning å särskilt postgirokonto.

Omfattar redovisningsperiod delar av olika beskattningsår, skall till varje sådan del hänförligt belopp inbetalas för sig. Till redovisningsperiod eller till sådan del av redovisningsperiod, som nyss sagts, hänförligt belopp erlägges i helt antal kronor, därvid öretal bortfaller. Understiger den preliminära allmänna varuskatten tio kronor, må inbetalning underlåtas.

49 §.

Vid debitering av statlig allmän varuskatt skall skattskyldig gottskrivas, förutom preliminär allmän varuskatt som av den skattskyldige inbetalats, sådan ersättning som i 46 § 1 mom. andra stycket sägs, ävensom sådan preliminär allmän varuskatt som jämlikt 41 § fastställts till betalning.

Stockholm den 26 januari 1960

Gustaf Kollberg

Hans Nordgren

N. Stenberg

Stig F. Hansson

i Önnarp

Johan Ö. Ågren

Einar Setterberg